

2021-05-28

Förslag till yttrande
UBN 2021/88
KFKS 2021/539

U 2021/01369

Utbildningsdepartementet

Remiss SOU 2021:11 Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven – Yttrande från Nacka kommun

Nacka kommun är inte remissinstans men önskar framföra följande yttrande med anledning av att regeringen har remitterat SOU 2021:11 Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven.

Utredningens förslag för ett mer aktivt stöd- och elevhälsoarbete

Nacka kommun ser överlag positivt på utredningens förslag inom detta område. Utredningen undviker statlig detaljstyrning och föreslår istället förtydliganden och insatser som på olika sätt kan bidra till ökad kvalitet i utbildningen för eleverna. Satsningar på kompetensutveckling och framtagande av kunskapssammanställningar till skolor är exempel på detta.

När det gäller förslaget om fler kunskapssammanställningar så vill samtidigt Nacka kommun betona vikten av att sådana är evidensbaserade, det vill säga är baserade på bästa tillgängliga kunskap. Uppdraget att göra sådana sammanställningar bör därför ges till myndigheter med kompetens för detta, nämligen Skolforskningsinstitutet, och inte till Skolverket som utredningen föreslår.

Utredningens förslag om en lägstanivå för tillgång till elevhälsans professioner

Nacka kommun **tillstyrker** förslaget att förtydliga elevhälsans uppdrag, eftersom det bland annat bör kunna bidra till en mer effektiv tillsyn från Skolinspektionens sida. Om brister finns kring uppfyllandet av elevhälsans uppdrag så finns således statliga verktyg för att rikta krav på åtgärder av den berörda huvudmannen, som i sin tur kan utforma åtgärderna utifrån elevernas faktiska behov och de lokala förutsättningarna.

Nacka kommun **tillstyrker** likaså förslaget att införa nationell insamling av personalstatistik för hela elevhälsan. Det möjliggör bland annat uppföljningar och utvärderingar som bidrar till kvalitetsutveckling, till gagn för eleverna.

Förslaget att reglera en numerär lägstanivå av elevhälsans professioner **avstyrks** däremot. Detta är en form av statlig detaljstyrning som inte är förenlig med en mål- och resultatstyrd skola. Det leder till ineffektiv fördelning av resurser, såväl inom elevhälsan som mellan elevhälsan och andra nödvändiga resurser för att säkerställa att skolan klarar sitt uppdrag för alla elever. Det försvårar anpassningar utifrån elevers faktiska behov och lokala förutsättningar. Det innebär vidare att ansvar avskiljs från befogenheter genom att staten ska kunna besluta om ändrade lägstanivåer i elevhälsan, som direkt påverkar kommunernas kostnader för skolan.

De lägstanivåer som utredningen föreslår är dessutom baserade på grova uppskattningar. Sådana schabloner, som blir nödvändiga vid statlig detaljstyrning, kommer sällan att avspegla de faktiska behoven som skiljer sig lokalt och mellan skolformerna. Denna typ av reglering bedöms inte bidra till förbättrad måluppfyllelse för eleverna.

Utredningens förslag för att stärka särskolan

Nacka kommun bedömer överlag att utredningens förslag på olika sätt kan bidra till att stärka särskolans kvalitet för eleverna. Likaså är det positivt med mer tidsenliga beteckningar för skolformerna grund- och gymnasiesärskolan. Benämningen anpassad grundskola respektive gymnasiesärskola är dock missvisande utifrån att dessa skolformer inte följer grundskolans respektive gymnasieskolans läroplan och regleringar. Därtill finns risk att den föreslagna nya beteckningen kommer att blandas ihop med stödinsatser såsom exempelvis anpassad studiegång. Nytt namn bör därför tas fram som inte riskerar att sammanblandas med andra skolformer eller stödåtgärder samt bättre återspeglar den utbildningsform det är fråga om.

En annan fråga är om de föreslagna neddragningarna i grundsärskolans timplan i de praktisk-estetiska ämnena istället för i teoretiska ämnen som exempelvis NO har övervägts utifrån elevernas behov. Det är positivt med ambitionen om ökad flexibilitet för eleverna, men det är också viktigt att väga in att elevernas behov av undervisningstid i olika ämnen kan se olika ut i de olika skolformerna.

Utredningens förslag om att kunna överklaga ett beslut att gå om en årskurs.

Nacka kommun **tillstyrker** förslaget att vårdnadshavare ska kunna överklaga beslut om att en elev ska gå om en årskurs och att överföra dagens bestämmelse från förordning till lag. Skälet är att dessa beslut i praktiken innebär förlängd skolplikt med ett år och att det därför handlar om ett så pass ingripande beslut för individen att det finns principiella skäl för att det ska vara möjligt att överklaga.

Nacka kommun **avstyrker** dock att bestämmelsen ändras så att vårdnadshavarna får avgörande inflytande över beslutet. Nacka kommun föreslår att det avgörande istället bör vara elevens bästa, utifrån en helhetsbedömning. På det sättet behöver såväl vårdnadshavares som elevens synpunkter vägas in i helhetsbedömningen i beslutet, där elevens inflytande bör öka med stigande ålder. Det slutliga avgörandet bör baseras på vad som sammantaget bedöms vara elevens bästa. Däremot håller Nacka kommun med om vikten av god samverkan med vårdnadshavarna.

Nacka kommuns förslag: ta bort regleringen om hemkommunens skyldighet att pröva frågan om skolpliktens förlängning

Nacka kommun **föreslår** att dagens reglering i 7 kap 13§ 2st skollagen, som avser att hemkommunen ska pröva frågan om skolpliktens förlängning för den elev som inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört, tas bort. Det är en rimlig följdändring av utredningens förslag till bestämmelse om beslut för elever att gå om en årskurs. Genom att ta bort regleringen som avser hemkommunens prövning minskar byråkratin och elevperspektivet stärks genom att besluten fattas i skolan, där kunskapen om elevens behov är bäst.

Nacka dag som ovan

Namn
Kommunstyrelsens ordförande

Namn
Stadsdirektör